

Commission des Finances et du
Budget

du

MERCREDI 15 FEVRIER 2023

Matin

Commissie voor Financiën en
Begroting

van

WOENSDAG 15 FEBRUARI 2023

Voormiddag

La réunion publique de commission est ouverte à 9 h 42 et présidée par M. Marco Van Hees.
De openbare commissievergadering wordt geopend om 9.42 uur en voorgezeten door de heer Marco Van Hees.

Les textes figurant en italique dans le Compte rendu intégral n'ont pas été prononcés et sont la reproduction exacte des textes déposés par les auteurs.

De teksten die in cursief zijn opgenomen in het Integraal Verslag werden niet uitgesproken en steunen uitsluitend op de tekst die de spreker heeft ingediend.

Le **président**: Madame la Secrétaire d'État, ai-je bien entendu monsieur le secrétaire qui nous disait que le cabinet a envoyé de nouveaux changements dans les questions de ce matin?

Je pense que ce sont des choses à éviter à l'avenir. Il est important pour le bon déroulement des travaux que la liste définitive des questions soit arrêtée la veille au plus tard.

Alexia Bertrand, secrétaire d'État: Merci, monsieur le président. Nous y sommes particulièrement attentifs, nos excuses pour cela. Je comprends que toutes les modifications n'avaient pas été intégrées parce que le système ne fonctionnait pas hier.

Nous essayerons évidemment d'éviter que cela se répète. Si vous me le permettez, sur le plan des modalités pratiques, je dois malheureusement quitter vers 10 h 45 pour un kern. Si on peut essayer de traiter un maximum de questions dans ce temps, je traiterai les autres dès que possible.

Le **président**: J'espère que nous pourrons aborder les 30 questions d'ici là.

Sander Loones (N-VA): Mevrouw de staatssecretaris, laten wij geen tijd verliezen en onmiddellijk beginnen met de vragen.

Ik wil twee opmerkingen maken. Ten eerste, als wij de agenda niet kunnen afwerken, kunnen wij misschien nu al bekijken wanneer een aanvullende vergadering mogelijk is.

Ten tweede, ik meen dat er wel meer aan de hand is dan het feit dat het ICT-systeem van de Kamer niet werkt. Er is door uw kabinet om 8.12 uur een mail verzonden waarin wijzigingen van de agenda gevraagd worden. Voor de diensten van de Kamer is het moeilijk om op die manier te werken. Dat geldt ook voor ons trouwens, om ons voor te bereiden.

Kortom, als u de agenda wil laten wijzigen, zegt u dat in de toekomst best wat sneller.

01 Actualiteitsdebat over de Europese herstellfondsen en toegevoegde vragen van

- Sander Loones aan Alexia Bertrand (Begroting en Consumentenbescherming) over "De begrotingsimpact van de RRF-middelen" (55032800C)
- Wim Van der Donckt aan Alexia Bertrand (Begroting en Consumentenbescherming) over "Het uit de begroting halen van relancegeld en de deelstatelijke compensaties" (55034066C)
- Sander Loones aan Alexia Bertrand (Begroting en Consumentenbescherming) over "De noodzaak om voorzichtig te budgetteren met de subsidies van het RRF" (55034163C)
- Marco Van Hees aan Alexia Bertrand (Begroting en Consumentenbescherming) over "De pensioenhervorming, de faciliteit voor herstel en veerkracht en de budgettaire impact" (55034295C)
- Wouter Vermeersch aan Alexia Bertrand (Begroting en Consumentenbescherming) over "De impact van het relancegeld op de begroting" (55034333C)

01 Débat d'actualité sur les fonds de relance européens et questions jointes de

- Sander Loones à Alexia Bertrand (Budget et Protection des consommateurs) sur "L'incidence budgétaire des moyens de la FRR" (55032800C)
- Wim Van der Donckt à Alexia Bertrand (Budget et Protection des consommateurs) sur "La débudgétisation des fonds de relance et les compensations pour les entités fédérées" (55034066C)
- Sander Loones à Alexia Bertrand (Budget et Protection des consommateurs) sur "La nécessité de faire preuve de prudence dans la budgétisation des subventions de la FRR" (55034163C)
- Marco Van Hees à Alexia Bertrand (Budget et Protection des consommateurs) sur "La réforme des retraites, le fonds RRF et les impacts budgétaires" (55034295C)
- Wouter Vermeersch à Alexia Bertrand (Budget et Protection des consommateurs) sur "L'incidence des fonds de relance sur le budget" (55034333C)

01.01 **Sander Loones** (N-VA): Mevrouw de staatssecretaris, u bent de minister van Pensioenen niet en u bent evenmin staatssecretaris Dermine. U bent staatssecretaris Bertrand, bevoegd voor de begroting, dus ik wil met u geen pensioendebat of investeringsdebat voeren, maar ik wil wel duidelijkheid krijgen over bepaalde middelen, waarvoor u wel bevoegd bent, om na te gaan hoe die worden ingeboekt.

We weten allemaal dat er een Europees relanceproject is opgestart. Ook dit land heeft daarvoor een herstelplan ingediend. De verantwoordelijkheid om dat te coördineren ligt bij staatssecretaris Dermine. Om die centen van Europa te krijgen, moet er een pensioenhervorming worden doorgevoerd. Staatssecretaris Dermine heeft enkele weken geleden gezegd dat de oplossing voor de pensioenen er binnen enkele weken zou zijn. We stellen echter vast dat dit nog altijd niet het geval is. Misschien zal de vergadering van het kernkabinet daar straks deels over gaan. Ik hoop dat alleszins, zodat we zo snel mogelijk kunnen landen in dit dossier.

Ik het hierover enkele vragen. Ten eerste, hoe zit het nu precies? U hebt een interview gegeven, waarin u zegt dat als we die hervormingen op het vlak van de pensioenen doorvoeren, we centen zullen krijgen van Europa, die dan kunnen worden ingeschreven in de begroting. Volgens mij zijn ze al ingeschreven in de begroting en is de vraag eerder of het risico bestaat dat ze geschrapt moeten worden. Het zou goed zijn om die verduidelijking te krijgen. Staat dat deel van de 850 miljoen euro, dus die 179 miljoen euro, al effectief in de basisbegroting of zou het pas geïntegreerd worden wanneer die middelen ons worden bezorgd?

Ten tweede, volgens mij staan die middelen erin, maar niet gekoppeld aan de juiste begrotingslijnen. Het zou dus interessant zijn om te weten hoe dat technisch precies wordt aangepakt. Dit lijkt een technische vraag, maar het is eigenlijk een politieke vraag. Als het onmiddellijk op de juiste begrotingslijnen staat, dan verschuift de macht eerder naar de vakminister. Als u daar meer controle over houdt, bijvoorbeeld door het onder te brengen in een provisie, dan kunt u beslissen wanneer een minister recht heeft op die centen. Het gaat dus over meer dan pure techniek.

Ten derde, welk risico lopen wij? Ik heb staatssecretaris Dermine daar vorige week over ondervraagd. Nu ontstaat de indruk dat als wij de pensioenen niet hervormen, wij mogelijk een schijf van 850 miljoen euro zullen missen. Dat is natuurlijk niet juist, als wij de pensioenen niet hervormen, dreigen wij 4,5 miljard euro te missen. De totaliteit van de RRF is immers afhankelijk van die *milestones*. Zeker de transversale *milestones* zijn door de Europese Commissie hier en door het Europees Parlement elders aangemerkt als gigantisch belangrijk en als conditioneel voor het ganse bedrag. Hebt u daar rekening

mee gehouden in uw cijfers?

01.02 Wouter Vermeersch (VB): Mevrouw de staatssecretaris, ik ben niet de pensioenspecialist van mijn partij, het is mijn goede collega Ellen Samyn die dat dossier opvolgt. Ik volg echter onder andere wel de Europese fondsen van nabij op. Het federale luik van het Europese herstelfonds bevatte aanvankelijk 46 investeringsprojecten en 14 hervormingen. Het federale luik was onderdeel van een Belgisch plan dat aan de Europese Commissie werd voorgelegd en door een beslissing van de Raad Ecofin op 13 juli 2021 werd goedgekeurd.

Oorspronkelijk was er voor de realisatie van het Belgische plan, waarover wij uitvoerig hebben gesproken in het Parlement, in een bedrag van 5,9 miljard euro aan subsidies voorzien. Initieel werd dus 5,9 miljard euro toegekend aan België, wat volgens ons veel te weinig was. Op 30 juli 2022 werd dat bedrag door de Europese Commissie echter nog verlaagd tot 4,525 miljard euro. Dat impliceert dus een vermindering met maar liefst 24 % ten opzichte van de initiële enveloppe die gereserveerd was voor België, wat eigenlijk al te weinig was.

Ook over die verdeling kan een ellenlange discussie worden gevoerd, maar dat gaan we hier vandaag uiteraard niet opnieuw doen. In afwachting van een akkoord in het Overlegcomité, waarover ik u vandaag zeker ook nog ondervraag, wordt uitgegaan van een lineaire vermindering van de enveloppes die op het Belgische niveau aan elke entiteit worden toegekend. Het federale aandeel was dus nog 954 miljoen euro. Voor de periode 2022 tot 2026 zijn volgende jaarlijkse schijven gepland in de begroting: 179 miljoen, 259 miljoen, 139 miljoen, 109 miljoen en 105 miljoen euro uiteindelijk voor 2026.

Op 11 januari 2023 beslisten de interfederale interkabinettenwerkgroep en de verschillende regeringen om te wachten met het indienen van de uitbetalingsaanvraag voor de eerste schijf van het Europese relancegeld tot de openstaande mijlpalen, zoals die pensioenhervorming, voltooid zijn. U hebt echter al bedragen ingeschreven in de begroting. In de middelenbegroting werden volgende ontvangsten al opgenomen: vermoedelijke ontvangsten voor 2022 van 179 miljoen euro en een raming van ontvangsten voor 2023 van 259 miljoen euro. Zal de begroting daaraan worden aangepast?

Ondanks de verlaging van de Belgische enveloppe werd door de ministerraad beslist dat de federale projecten zoals opgenomen in het oorspronkelijke plan verder zullen worden gezet. De ministerraad keurde de uitsluiting van een aantal projecten uit het onderdeel 'subsidies' van het plan goed en stemde er in beginsel mee in dat zij worden overgeheveld naar het onderdeel 'leningen' van het plan, onder voorbehoud van een grondige analyse waarmee wordt nagegaan of het opportuun is om gebruik te maken van de leningen waarin werd voorzien in het herstelfonds. De conclusies hiervan zouden de ministerraad midden oktober ter kennis worden gebracht.

Zal u voor het deel dat u niet ontvangt van Europa een beroep doen op die leningen? De begroting die we in december hebben goedgekeurd, laat die keuze immers nog in het midden. Kan u hierover wat meer duidelijkheid verschaffen?

01.03 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Madame la secrétaire d'État, la demande pour obtenir la première tranche des fonds européens dans le cadre de la facilité pour la reprise et la résilience (FRR) a été reportée à plusieurs reprises. Elle devait être faite l'année passée mais cela n'a pas été le cas. Au début de cette année, elle a encore été postposée. C'est le jalon réforme des pensions qui bloque.

Mme Lalieux est venue avec une nouvelle proposition qui, selon le PTB, est inacceptable car il s'agit d'économiser deux milliards d'euros supplémentaires sur les pensions, ce qui, à notre sens, est socialement infaisable. Mais ce n'est pas votre dossier en tant que tel, madame la secrétaire d'État, même si je ne doute pas que cela ne vous pose pas de problème d'économiser un maximum sur les pensions de la population, vu votre orientation et votre position sociale.

La question qui se pose ici consiste à savoir quel impact cela aura budgétairement. Le 8 février 2023, en commission de l'Économie, votre collègue à la Relance, Thomas Dermine, a expliqué que, si notre réforme des pensions n'obtenait pas l'aval de la Commission européenne, nous aurions une suspension de paiement de six mois. Et que se passerait-il après les six mois? Le secrétaire d'État dit qu'il ne sait pas car ce n'est pas précisé. C'est également ce qui a été mentionné dans un récent article de

La Libre Belgique qui se demande si les fonds seraient octroyés après les six mois de suspension. Les textes ne le précisent pas, semble-t-il.

Madame la secrétaire d'État, comme ce n'est pas anodin d'un point de vue budgétaire, avez-vous une réponse à cette question? Après la suspension de six mois, si la réforme des pensions ne convenait pas à l'Union européenne, ces fonds seraient-ils perdus à tout jamais ou seraient-ils versés à ce moment-là ou à un autre moment?

Quel serait l'impact budgétaire si ces paiements n'avaient pas lieu? Vu l'incertitude à propos de ces fonds, les complications que cela suscite et les réformes qui, à mon avis, ne profitent pas à la population, n'estimez-vous pas qu'il aurait été plus utile de financer ces investissements sur fonds propres? *In fine*, la Belgique va tout de même payer ces fonds que nous recevons de l'Union européenne: nous les financerons, d'une manière ou d'une autre. Vu les complications que cela amène, le fait qu'on n'est même pas sûrs de les avoir et qu'on nous impose des réformes néolibérales pour ce faire, ne serait-il pas mieux de les financer sur fonds propres?

01.04 Wim Van der Donckt (N-VA): Mevrouw de staatssecretaris, de relanceplannen werden al mee opgenomen in de begroting, maar volgens de recentste berichtgeving lopen wij dat geld mogelijk mis. Boosdoener is de haperende pensioenhervorming, aangezien die volgens de berichtgeving niet voldoet aan de door Europa opgelegde criteria.

Mevrouw de staatssecretaris, als de Europese Commissie die relancegelden niet wil vrijgeven door onvoldoende pensioenhervorming, zult u dan dat bedrag van bijna 850 miljoen euro relancegeld uit de begroting halen? Indien ja, zal die rechtzetting dan deel uitmaken van de begrotingscontrole dit voorjaar? Indien nee, waar zal dat geld dan vandaan komen?

Zult u bij de begrotingscontrole ook rekening houden met de compensaties voor de deelstaten, in toepassing van artikel 10 van het samenwerkingsakkoord over het Europese relancegeld?

01.05 Staatssecretaris Alexia Bertrand: De uitkering van de financiële bijdrage van de Europese Commissie inzake de nationale plannen voor herstel en veerkracht is opgedeeld in verschillende schijven. Om aanspraak te maken op die schijven, dient België aan te tonen dat bepaalde vooraf vastgelegde mijlpalen en streefdoelen in het kader van de geplande investeringen en hervormingen in dat nationaal plan voor herstel en veerkracht behaald worden.

Monsieur Van Hees, comme tous les jalons et les objectifs prévus dans la demande de paiement n'étaient pas atteints début janvier, il a été décidé de la reporter. Mais tout sera fait pour qu'ils le soient afin de pouvoir introduire cette demande.

Donc, aujourd'hui, une diminution des moyens financiers en invoquant le fait que nous n'aurions pas atteint les jalons ou les objectifs prévus n'est pas encore à l'ordre du jour.

Indien bij de indiening van een betalingsaanvraag de Europese Commissie zou vaststellen dat de mijlpalen en streefdoelen niet op een bevredigende wijze zijn behaald, kan zij beslissen het geheel of een gedeelte van de financiële bijdrage op te schorten. Daarmee geef ik meteen een antwoord op de vraag van de heer Loones of het gaat om het volledige bedrag van meer dan 4 miljard, dan wel over een schijf. De Europese Commissie kan discretionair oordelen welk deel van de financiële bijdrage opgeschort wordt indien niet alle mijlpalen en streefdoelen behaald zijn. Alleen wanneer een lidstaat niet binnen zes maanden na opschorting de noodzakelijke maatregelen genomen heeft, wordt de financiële bijdrage verhoudingsgewijs verminderd.

Dan kom ik aan de intra-Belgische verdeling van een eventuele opschorting of vermindering van een gedeelte van de financiële bijdrage. Het ontwerp van samenwerkingsakkoord tussen de federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaams Gewest, het Waals Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap betreffende het gebruik van de herstel- en veerkrachtfaciliteit, goedgekeurd op de vergadering van het Overlegcomité van 30 november 2022, bepaalt dat het door de Commissie opgeschorte of in mindering gebrachte bedrag in mindering gebracht wordt op het gedeelte van de betaling aan de partij of partijen bevoegd voor de mijlpalen en streefdoelen waarop de opschorting of vermindering betrekking heeft.

Mijnheer Loones en mijnheer Vermeersch, het bedrag staat wel degelijk ingeschreven in de begroting, op de juiste basisallocaties. U had een vraag over de provisie. Wij proberen provisie te vermijden, zoals u en het Rekenhof reeds meermaals gevraagd hebben.

Voorzitster: Marie-Christine Marghem.

Présidente: Marie-Christine Marghem.

Monsieur Van Hees, vous parlez des "réformes que l'Europe impose"; il faut nuancer ce propos, car c'est un plan qui est soumis par les États membres. Ce sont des engagements pris par les États membres, validés par l'Union européenne. Ce n'est pas l'Europe qui impose des jalons; tout cela a fait l'objet de discussions et d'engagements pris à l'époque par chacun des États membres au moment de l'établissement du plan de relance.

01.06 Sander Loones (N-VA): Mevrouw de staatssecretaris, bedankt voor uw antwoorden. Ik onthoud twee zaken. Ten eerste lopen we niet het risico om 850 miljoen euro te verliezen, het kan veel meer zijn, afhankelijk van het feit of mevrouw Lalieux haar job doet of niet. U stelt zeer terecht dat het geen verplichting van Europa is, maar een belofte van mevrouw Lalieux, en van de hele regering, en die moet ze nu inlossen.

Ten tweede zeggen de gemaakte afspraken zeer duidelijk dat wie in de fout gaat, het verlies moet dragen. Wanneer de pensioenen niet worden hervormd, is dat een federale verantwoordelijkheid en dan zou dat een impact hebben op het federale deel van dat budget.

01.07 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Madame la secrétaire d'État, vous nous dites que ce n'est pas l'Europe qui impose, mais que c'est un engagement du gouvernement. Cela fait effectivement partie de ce petit jeu que les États membres de l'Union européenne jouent avec l'Union européenne, à savoir dire "ce n'est pas moi, c'est l'autre". À un moment donné, le gouvernement met en place des objectifs et des jalons. Puis, il y a un contrôle européen sur ces jalons. Il y a un jeu à deux, où chacun peut se renvoyer la balle. C'est comme cela qu'on fait passer des mesures qui sont profondément antisociales.

Je remarque que l'Union européenne, qui n'avait plus les moyens de sanctionner les pays durant la période où son rôle de gendarme budgétaire avait été mis entre parenthèses à cause de la crise, passe par un autre biais, qui est celui de la FRR, pour imposer des mesures, puisque c'est bien l'Union européenne qui juge ces jalons. C'est quelque peu paradoxal. Vous dites que c'est la libre volonté du gouvernement. Mais non, ce n'est pas la libre volonté du gouvernement, puisque c'est l'Union européenne qui juge si cette réforme est correcte ou non.

Je trouve ce petit jeu doublement dommageable pour la population: d'un côté, on va avoir une réforme des pensions qui va sanctionner durement les pensionnés et, de l'autre côté, on n'est toujours pas sûrs d'avoir ces montants pour faire des investissements bien nécessaires.

01.08 Wouter Vermeersch (VB): Mevrouw de staatssecretaris, u zegt heel duidelijk dat de regering een aantal mijlpalen nog moet halen; het is niet meer dan logisch dat de regering de mijlpalen die zij zelf heeft bepaald, haalt. U hebt zelf een herstelplan ingediend bij de Europese Commissie en u hebt de lat zelf op een bepaalde hoogte gelegd, maar u bent blijkbaar niet in staat om over uw eigen lat te springen. Dat heeft de regering tot nu toe alleszins getoond.

U zegt ook heel duidelijk dat ons lot in de handen van de Europese Commissie ligt. Dat is, voor alle duidelijkheid, een onverkozen elite, die zal beslissen of wij al dan niet op die middelen een beroep zullen kunnen doen.

U stelt in uw antwoord ook dat het volledige bedrag van 4,5 miljard euro op de helling kan komen te staan en dat de vermindering conform de interfederale afspraken zal worden verrekend op het federale deel. Het federale aandeel is maar 1 miljard euro. Dat betekent dus dat ook het Vlaamse deel – collega Loones zal dat goed hebben begrepen – mee op de helling zal komen te staan als het federale niveau zijn pensioenhervorming niet realiseert. Iedereen zal dus uiteindelijk in de blutsen en de builen delen.

U bevestigt ook dat de bedragen in de begroting zijn ingeschreven, maar in de begroting die in

december 2022 werd goedgekeurd, staan een vermoedelijke ontvangst voor 2022 van 179 miljoen euro en een raming voor 2023 van 259 miljoen euro. U zegt helemaal niet wat u nu zult doen. Zult u de begroting aanpassen? Zult u die bedragen schrappen bij de begrotingscontrole? Mogen wij aanpassingen verwachten voor juni – juli, die wij zullen moeten goedkeuren in het Parlement? Op die vraag hebt u helemaal niet geantwoord.

Aangezien de subsidies van 4,5 miljard euro op de helling komen te staan, zouden wij eventueel gebruik kunnen maken van de leningen van het Europese herstelfonds. Daar laat de begroting die wij in december hebben goedgekeurd, heel veel twijfels over bestaan. Ook die vraag is niet beantwoord. Het is niet duidelijk of de regering nu al dan niet een beroep wil doen op de Europese leningen van het herstelfonds.

Ik kan alleen maar concluderen dat de beide vragen die ik u vandaag heb gesteld, tot mijn spijt niet zijn beantwoord.

01.09 Staatssecretaris **Alexia Bertrand**: Mijnheer Vermeersch, ik antwoordde wel degelijk op de vraag, die ook door de heer Van Hees werd gesteld, in die zin dat de vraag vandaag niet aan de orde is. We kunnen namelijk vandaag niet zeggen dat die mijlpalen niet bereikt zullen zijn. We zullen alles in het werk stellen om die mijlpalen tegen dan wel te bereiken en we hebben daartoe nog wat tijd. Het is dus te vroeg om dat vandaag te zeggen.

01.10 **Wouter Vermeersch** (VB): Ik kan alleen maar vaststellen dat er vele honderden miljoenen als inkomsten voor de regering in de begroting zijn ingeschreven en dat u die al meegerekend hebt, terwijl u nu bevestigt dat u totaal niet weet hoe het zit. Zo rekent u zich rijk met de begroting, die al vele miljarden in het rood staat. Wij zien hier al één voorbeeld hoe vele honderden miljoenen worden ingeschreven zonder dat daarover enige duidelijkheid bestaat. Mevrouw de staatssecretaris, vergeef mij de uitspraak, maar dat is geen correcte manier om te begroten.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

02 **Vraag van Sander Loones aan Alexia Bertrand (Begroting en Consumentenbescherming) over "De gevraagde inspanning van het IMF en de vaste en variabele inspanning van de regering" (55032793C)**

02 **Question de Sander Loones à Alexia Bertrand (Budget et Protection des consommateurs) sur "L'effort demandé par le FMI et les efforts fixe et variable du gouvernement" (55032793C)**

02.01 **Sander Loones** (N-VA): Mevrouw de voorzitter, ik verwijs naar mijn schriftelijk ingediende vraag.

Mevrouw de staatssecretaris, het IMF bracht eind december opnieuw haar jaarlijkse economische doorlichting uit van België. Het IMF benadrukt dat het overheidstekort niet meer mag stijgen en er snel moet gewerkt worden aan een daling.

Meer concreet wordt er bijvoorbeeld gevraagd dat de totale overheid een begrotingsinspanning van 0,8 % van het bpp in 2023 en in 2024 te doen.

Graag stel ik u hierover volgende vragen:

1/ In een reactie op bovenstaande oproep van het IMF gaf u aan de pers mee dat de federale regering voor entiteit I plant om een begrotingsinspanning van 0,6 % te doen voor de jaren 2023 en 2024 samen.

Betreft uw gecommuniceerde 0,6 % een gecumuleerd cijfer voor de beide jaren samen opgeteld? Of is het uw ambitie elk jaar 0,6 % te realiseren? Welk deel hiervan kwalificeert u als structureel?

2/ In de gecorrigeerde toelichting bij uw begroting is te lezen dat de 'regering vast houdt aan de bij haar aantreden afgesproken vaste inspanning ten belope van 2 % van het bpp' en 'er daarbovenop wordt

voor 2023 en 2024 een variabele inspanning geleverd van respectievelijk 912 miljoen EUR (0,16 % van het bbp) en 1,625 miljoen EUR (0,27 % van het bbp) (...)'

Dit brengt het totaal voor 2023 en 2024 respectievelijk op 0,36 % en 0,47 %.

Hoe verhouden deze percentages zich tot uw gecommuniceerde cijfer van 0,6 %?

3/ Klopt het dat uit de algemene toelichting te verstaan is dat entiteit I een netto inspanning van 871 miljoen euro plant te doen (pag. 7, doc 55 2930/003)?

02.02 Staatssecretaris **Alexia Bertrand**: Mijn ambitie is om een structurele begrotingsinspanning te realiseren van 0,6 % over de periode 2023-2024. De 0,6 % is het resultaat van de reeds van bij het begin van deze legislatuur vastgestelde vaste inspanning van 0,2 % per jaar van het bbp. Daarbovenop werden er bij de opmaak van de initiële begroting voor 2023-2024 nog variabele inspanningen van respectievelijk 0,16 % en 0,11 % van het bbp, samen dus 0,27 %, geleverd. Dat brengt de bruto-inspanning dus op 0,67 % van het bbp. Indien men de impact van de besliste nieuwe initiatieven in mindering brengt, komt men tot de aangehaalde 0,6 %. Het betreft dus een netto-inspanning. Dat is de uitleg voor dat bedrag.

Uw interpretatie van het cijfer uit tabel 1 van de algemene toelichting is niet correct. De maatregelen die in die tabel zijn opgenomen, geven enkel een overzicht van de beslissingen die tijdens het conclaaf werden genomen met betrekking tot de vaste en variabele inspanningen en met betrekking tot het nieuwe beleid. De regering nam als uitgangspunt immers het rapport van het Monitoringcomité van september, waarin reeds voor een groot deel de maatregelen waren opgenomen die de regering bij haar aantreden in 2020 had beslist in het kader van de vaste structurele inspanning. Op basis van de regeringstabellen die toen werden opgemaakt, komt de bijkomende vaste inspanning voor 2023 neer op 1,3 miljard euro.

02.03 **Sander Loones** (N-VA): Bedankt voor deze verduidelijking. Ik vond uw communicatie van de afgelopen weken zuiverder. U verwees immers naar de 1,2 % over de hele legislatuur. U gaf ook onmiddellijk aan dat dat over de vier jaar was. Hier was het opmerkelijk – al kan het ook aan de journalisten liggen – dat het IMF een inspanning van 0,8 % vroeg en u een inspanning van 0,6 % communiceerde. Dat creëert de indruk dat u er bijna bent. U doet echter geen inspanning van 0,6 % maar van 0,3 %. Dat is natuurlijk een navenant verschil met wat het IMF van ons vraagt.

Het wordt wel bijzonder. De Nationale Bank vraagt een begrotingsinspanning van 0,5 %, 6 jaar lang. Het IMF vraagt 0,8 % per jaar. Straks zullen we het nog hebben over de Europese Commissie, die het heeft over 1 % boven op de huidige inspanning. Dat zijn toch redenen om licht in paniek te slaan.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

03 **Vraag van Sander Loones aan Petra De Sutter (VEM Ambtenarenzaken en Overheidsbedrijven, Telecommunicatie en Post) over "De eerste ontwerpanalyse van de begroting 2023 door het Rekenhof" (55032796C)**

03 **Question de Sander Loones à Petra De Sutter (VPM Fonction publique et Entreprises publiques, Télécoms et Poste) sur "Le premier projet d'analyse du budget 2023 par la Cour des comptes" (55032796C)**

03.01 **Sander Loones** (N-VA): Ik verwijs naar mijn schriftelijk ingediende vraag.

Mevrouw de staatssecretaris,

Groen staat als partij voor transparantie communicatie naar de burger, en naar het parlement. Correcte en eerlijke informatiedoorstroming is niet alleen noodzakelijk om het vertrouwen in de politiek te verhogen, maar ook essentieel om de parlementaire werkzaamheden te kunnen volbrengen.

In dit opzicht vraag ik u om transparantie te verlenen inzake de analyse van de begroting '23 die het Rekenhof maakte. Het Rekenhof bezorgde immers een voorlopige analyse van de begroting 2023 aan de regering waarop de regering haar bemerkingen kon formuleren. Vervolgens werd na het vertrek van mevr. De Bleeker de algemene toelichting bij de begroting aangepast en aansluitend ook de analyse van het Rekenhof over die eerst ingediende begroting.

Kan u mij, in de geest van transparantie en het correct informeren van het parlement, deze eerste ontwerpversie van de analyse van het Rekenhof bezorgen?

03.02 Staatssecretaris **Alexia Bertrand**: Mijnheer Loones, u hebt die vraag ook al in december gesteld. Ik kan heel kort antwoorden. Bij mijn weten, en na contact met mijn administratie, de FOD BOSA, werd er nooit een ontwerpverslag gemaakt over de ingediende begroting 2023. Bijgevolg werd er ook geen analyse doorgestuurd naar de regering.

03.03 **Sander Loones** (N-VA): Dat is wel een zeer interessant antwoord. Waarover gaat het? Op basis van de ontwerpbegroting van mevrouw De Bleeker heeft het Rekenhof een analyse gemaakt, en die werd afgetoetst bij de administratie en de verschillende kabinetten. U zegt vandaag dat dat niet gebeurd is. Dat is interessant en het prikkelt alvast mijn curiositeit om daarop verder door te vragen.

Deze vraag was eigenlijk niet aan u gericht, maar aan mevrouw De Sutter, en die heeft dat zeer handig naar u doorgespeeld. Het is toch bijzonder dat een partij als Groen, die zegt voor veel transparantie in het parlementair debat te staan, op zo'n specifieke vraag niet wil antwoorden.

Ik krijg ongetwijfeld nog wel de kans om die vraag bij een andere gelegenheid aan mevrouw De Sutter te stellen.

03.04 Staatssecretaris **Alexia Bertrand**: Ik heb nog een korte toevoeging. Het Rekenhof stelt veel vragen en er is veel overleg, maar een ontwerpverslag of een analyse hebben wij gewoon niet ontvangen.

03.05 **Sander Loones** (N-VA): Dank voor die nuance. Bij dezen vraag ik u dan ook om al die vragen en dat verslag aan het Parlement te bezorgen. Ik nodig u uit om dat proactief te doen. Ik ben in elk geval blij dat nu formeel bevestigd wordt dat er wel degelijk communicatie geweest is tussen het Rekenhof en de regering over de begroting van mevrouw De Bleeker.

Ik nodig u dus uit om die communicatie aan het Parlement te bezorgen en ik zal niet nalaten om daar nog een vraag over in te dienen.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

04 **Vraag van Sander Loones aan Alexia Bertrand (Begroting en Consumentenbescherming) over "De toekomst van de begroting" (55032797C)**

04 **Question de Sander Loones à Alexia Bertrand (Budget et Protection des consommateurs) sur "L'avenir du budget" (55032797C)**

04.01 **Sander Loones** (N-VA): Mevrouw de voorzitter, mevrouw de staatssecretaris, ik verwijs naar de tekst van mijn vraag, zoals ingediend.

Mevrouw de staatssecretaris, de federale begroting blijft stevig rood kleuren en dit zal in 2023 en 2024 niet anders zijn aangezien de voorgenomen inspanning van deze regering slechts minimaal blijft.

Graag stel ik u volgende vragen over de toekomstige toestand van de begroting:

1/ De regering heeft nog steeds het voornemen om enkele hervormingen door te voeren op het vlak van fiscaliteit, arbeidsmarkt en pensioenen. Welke begrotingsimpact heeft de regering voor ogen met deze hervormingen?

2/ Indien de beloofde hervormingen onvoldoende resultaat brengen of uitblijven, zal de regering haar begrotingsinspanning (vast en variabel) alsnog bijsturen om de begrotingscijfers op te krikken?

04.02 Staatssecretaris **Alexia Bertrand**: Op de ministerraad van 13 januari 2023 werd de omzendbrief in verband met de begrotingscontrole goedgekeurd. Dit is het officiële startschot van de begrotingscontrole 2023. Tijdens de komende maanden is het inderdaad het doel van de regering om de gesprekken over de verschillende hervormingen voort te zetten. Zoals altijd zal de regering tijdens het begrotingsconclaaf nagaan of er bijkomende inspanningen zullen worden geleverd en welke extra vragen kunnen worden aangehouden.

De mogelijke budgettaire impact van de hervormingen zal hiervan onderdeel uitmaken. Echter, niet alle hervormingen zullen een impact op de begroting van 2023 hebben. Hervormingen zijn noodzakelijk om de budgettaire houdbaarheid op lange termijn te garanderen. Dat heb ik u ook al gezegd tijdens de beleidsverklaring: hervormingen hebben vaak pas een impact op de lange termijn, door de soms lange overgangsbepalingen. Dat is ook in lijn met wat Europa opneemt in zijn voorstel voor het nieuwe begrotingskader.

04.03 **Sander Loones** (N-VA): Mevrouw de staatssecretaris, u hebt gelijk, hervormingen hebben ook een impact op langere termijn, meer zelfs dan op korte termijn. Dat is een reden om er snel mee te beginnen. Kwatongen zouden kunnen beweren dat er misschien wat tijd verloren is gegaan, omdat het pensioenakkoord al in september 2021 getrancheerd had moeten zijn.

De vraag is ook wat de bedoeling van de begrotingscontrole precies is. Is het daadwerkelijk een controle of komen er opnieuw politieke onderhandelingen over extra hervormingen? Dat is nog altijd niet helemaal duidelijk. In een klassieke controle zou moeten worden nagegaan of de gemaakte afspraken van november en december daadwerkelijk worden gerealiseerd. De regering blijft daarover echter mist spuien en doet alsof er nog iets extra's zal gebeuren. Anderzijds blijken de notificaties over de pensioenhervorming niet meer te worden gerespecteerd. Ik kijk al uit naar het debat over de begrotingscontrole.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

05 **Vraag van Sander Loones aan Alexia Bertrand (Begroting en Consumentenbescherming) over "De rol van de staatssecretaris voor Begroting bij het realiseren van hervormingen" (55032798C)**

05 **Question de Sander Loones à Alexia Bertrand (Budget et Protection des consommateurs) sur "Le rôle de la secrétaire d'État au Budget dans la mise en œuvre de réformes" (55032798C)**

05.01 **Sander Loones** (N-VA): Ik zie graag dat de staatssecretaris voor Begroting een zeer visibele en actieve rol speelt in het publieke debat, in het Parlement, maar zeker ook in de regering. Ik ben blij te horen dat u straks bij het kernkabinet verwacht wordt. Dat zal dan hopelijk ook gaan over een aantal sociaal-economische hervormingen.

Mevrouw de staatssecretaris, kan u een tipje van de sluier oplichten over uw aanpak binnen de regering? Hoe zorgt u ervoor dat iedereen zeker naar u luistert?

05.02 Staatssecretaris **Alexia Bertrand**: Mijnheer Loones, bedankt voor uw bezorgdheid. Mijn rol tijdens de onderhandelingen over de hervormingsplannen is dezelfde als altijd. Ik zal erover waken dat de budgettaire impact correct geraamd wordt, rekening houdend met de juiste parameters. Ik zal verder proberen ervoor te zorgen dat er in de juiste budgettaire richting wordt beslist, door de aandacht te vestigen op de kosten en de mogelijke opbrengsten. Op die manier kan ik samen met mijn collega's binnen de regering een beslissing nemen op basis van correcte en actuele informatie. U weet immers

dat ik altijd het belang van de begroting in mijn hoofd houd. Ik kan ook bevestigen dat ik aanwezig zal zijn bij de besprekingen van het kernkabinet over deze hervormingsplannen, behoudens ziekte of overmacht.

Betreffende de adviezen van de Inspectie van Financiën en van mijn administratie kan ik u meegeven dat ik hier altijd zeer veel aandacht aan besteed. Deze adviezen zijn zeer waardevol en bevatten terechte opmerkingen. Zoals altijd zal de regering met deze adviezen rekening houden in de finale beslissing die genomen wordt.

05.03 Sander Loones (N-VA): Mevrouw de staatssecretaris, het is fijn om van u te horen dat deze regering altijd beslist op basis van "correcte en actuele informatie". Wij mogen er dus van uitgaan dat een regeringsbeslissing altijd becijferd is. We zullen niet nalaten om straks nog een aantal cijfergegevens op te vragen.

U zegt ook dat het vanzelfsprekend is dat u het advies van de Inspectie van Financiën zeer serieus neemt. Ik nodig u dan toch uit om het antwoord op mijn schriftelijke vraag nog eens te herlezen. Ik heb namelijk gevraagd hoe vaak een negatief of voorwaardelijk advies vanuit uw administratie door de ministerraad wordt overruled. Bij mevrouw De Bleeker was dat op een paar maanden tijd 39 keer het geval. Ik heb die vraag opnieuw ingediend bij u en u hebt een overzicht gegeven van de standpunten van Begroting en Financiën. U hebt echter zeer doelbewust niet geantwoord op de vraag hoeveel keer u en de adviezen overruled zijn. Dat was misschien een vergetelheid, maar ik denk het niet. Ik heb een aanvullende schriftelijke vraag ingediend. U hebt alleen gezegd dat u persoonlijk twee keer overruled bent sinds u staatssecretaris bent.

Voor de rest van die beslissingen zijn er echter geen cijfers vrijgegeven. Als u die alsnog zou hebben, nodig ik u van harte uit om die aan het Parlement te bezorgen. De vraag daarover is in elk geval ingediend.

05.04 Staatssecretaris Alexia Bertrand: Ik zal het nog eens bekijken, mijnheer Loones. Ik heb namelijk de indruk dat ik wel op die vraag heb geantwoord. Ik heb in mijn schriftelijk antwoord geschreven dat ik u kon meegeven dat sinds mijn aanstelling de ministerraad twee keer het advies over de begroting niet gevolgd heeft. In beide gevallen had dit te maken met een voldongen feit.

05.05 Sander Loones (N-VA): Ik zal het debat nu toch maar voeren. U hebt inderdaad gezegd dat het twee keer gebeurd is voor uzelf. Wij weten dus dat u die statistieken hebt en dat u kunt achterhalen hoe vaak de ministerraad uw advies niet gevolgd heeft. Wij weten dat dit ook het geval was voor de periode onder mevrouw De Bleeker. Zij antwoordde dat het toen 39 keer gebeurde.

U hebt echter niet geantwoord wat betreft het totale aantal. U hebt gezegd dat er in het tweede semester van vorig jaar 35 negatieve adviezen en 370 voorwaardelijke adviezen waren. Voor het hele jaar waren er 92 negatieve adviezen en 970 voorwaardelijke. Voor die cijfers hebt u niet gezegd hoeveel keer de ministerraad u overruled heeft. Die detailcijfers heb ik inmiddels opgevraagd via een schriftelijke vraag. Ik kijk uit naar uw antwoord.

05.06 Staatssecretaris Alexia Bertrand: Ik zal dat bekijken. Als ik uw vraag goed begrijp, wil u de data van voor mijn aanstelling?

05.07 Sander Loones (N-VA): Ja, van het hele jaar.

05.08 Staatssecretaris Alexia Bertrand: Ik zal nagaan of wij die info wel degelijk hebben en kunnen verschaffen.

05.09 Sander Loones (N-VA): U hebt die informatie zeker, want u hebt zelf al geantwoord en ook mevrouw De Bleeker heeft geantwoord. Ik kijk dus uit naar uw antwoord op mijn schriftelijke vraag. Vandaag hebt u die cijfers hier natuurlijk niet, daar heb ik alle begrip voor.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

06 **Samengevoegde vragen van**

- Sander Loones aan Alexia Bertrand (Begroting en Consumentenbescherming) over "De begrotingsimpact van het energiebeleid" (55032799C)
- Sander Loones aan Alexia Bertrand (Begroting en Consumentenbescherming) over "De geraamde budgettaire meerjarenimpact van de levensduurverlenging van de kerncentrales" (55033097C)

06 **Questions jointes de**

- Sander Loones à Alexia Bertrand (Budget et Protection des consommateurs) sur "L'incidence budgétaire de la politique énergétique" (55032799C)
- Sander Loones à Alexia Bertrand (Budget et Protection des consommateurs) sur "L'incidence budgétaire de la prolongation des centrales nucléaires estimée sur plusieurs années" (55033097C)

06.01 **Sander Loones** (N-VA): Mevrouw de staatssecretaris, wat is de stand van zaken in de onderhandelingen over de kerncentrales? Wat zal het beleid ter zake kosten, op welke termijn zullen die kosten potentieel gedragen moeten worden? Er doen bedragen de ronde van 40 miljard euro, vanzelfsprekend uit te spreiden over een hele reeks begrotingsjaren.

Ik ga ervan uit dat u cijfers en simulaties ter beschikking hebt van de marge waarbinnen de regering opereert wanneer zij onderhandelt over de verlengde openingsduur van kerncentrales. Graag had ik minstens een ruwe schatting van wat ons dat potentieel zal kosten.

06.02 Staatssecretaris **Alexia Bertrand**: Mijnheer Loones, op maandag 9 januari werd een *heads of terms* met betrekking tot de verlengde openingsduur van Doel 4 en Tihange 3 gesloten. In die *heads of terms* wordt onder andere bepaald dat de Belgische Staat zal participeren in de vennootschap die de betreffende reactoren beheert. Dat betekent dat de Belgische Staat zal deelnemen in de noodzakelijke investeringen. De precieze kostprijs hangt af van de kosten die noodzakelijk zijn om te verzekeren dat de veiligheid niet in het gedrang komt. Voorts hangt de budgettaire impact natuurlijk af van de financiële resultaten, die afhankelijk zijn van de elektriciteitsprijzen in de toekomst.

De controle op de voorzieningen die aangelegd worden in verband met de toekomstige kosten inzake de opslag en definitieve berging van nucleair afval wordt uitgeoefend door de Commissie voor nucleaire voorzieningen (CNV), waarin van rechtswege een vertegenwoordiger van de FOD BOSA zitting heeft.

06.03 **Sander Loones** (N-VA): Mevrouw de staatssecretaris, met dat antwoord ben ik niet tevreden. Het gaat over een enorm dossier met gigantische kosten. U kunt verwijzen naar het feit dat de precieze kostprijs nog zal afhangen van de energieprijzen in de toekomst. Dat is juist, niemand heeft een glazen bol. Het is echter wel uw job, uw taak, om te waken over de begroting, niet alleen dit jaar, maar ook voor de toekomst. Daarom verwacht ik dat u minstens ruwe schattingen of ramingen hebt van wat dat kan betekenen.

Ik kan me niet inbeelden dat de regering niet over die cijfers beschikt. Als u die cijfers niet hebt, is dat totaal onverantwoordelijk, want dat betekent dat men onderhandelt met Parijs zonder ook maar te weten wat de precieze impact is. Ik kan me niet inbeelden dat dat het geval is. Daarom nodig ik u nogmaals uit om daarover transparantie te geven. De genomen beslissing heeft een budgettaire impact die tientallen jaren ver reikt. Ik denk dat de belastingbetaler recht heeft op die informatie.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

07 Vraag van Sander Loones aan Alexia Bertrand (Begroting en Consumentenbescherming) over "De organisatie van het begrotingsconclaf" (55032978C)

07 Question de Sander Loones à Alexia Bertrand (Budget et Protection des consommateurs) sur "L'organisation du conclave budgétaire" (55032978C)

07.01 Sander Loones (N-VA): *Mevrouw de voorzitter, mevrouw de staatssecretaris, op 7 januari 2023 gaf begrotingsexpert Wim Moesen een interview in De Morgen onder andere over de federale begrotingsperikelen. Hij kaartte de inefficiënt georganiseerde begrotingsopmaak en -opvolging in België aan met een nadruk op het steeds herhalend laattijdig aanvatten van de geplande begrotingsconclaven in een beleidscyclus.*

Graag stel ik u hierover volgende vragen:

1/ Welke timing heeft u voor ogen voor de volgende begrotingscontrole in 2023 (voorbereiding, beleidsbeslissing, parlementair debat, aanpassingen ...)?

2/ Zal reeds in juli '23 gestart worden met de begrotingsopmaak voor 2024, en dit dus niet over de zomer getild worden zoals voorgaande jaren?

07.02 Staatssecretaris **Alexia Bertrand**: *Mevrouw de voorzitter, mijnheer Loones, op de ministerraad van 13 januari 2023 werd de omzendbrief in verband met de begrotingscontrole goedgekeurd. De omzendbrief bevat in punt 2.1 ook de timing voor het technische deel van de begrotingscontrole, met onder andere het rapport van het Monitoringcomité op 16 maart 2023.*

De deadline voor het indienen van de begroting in het Parlement is 30 april 2023. De nadere planning van de werkzaamheden moet nog worden bepaald door de diensten van de Kamer.

Voor de begrotingsopmaak 2024 is nog geen omzendbrief opgesteld. Ik kan u echter meegeven dat het net zoals de voorgaande jaren de bedoeling is om in mei 2023 te starten met het technische luik van de begrotingsopmaak. Ik herinner er u wel aan dat wij in 2022 een begroting hebben gemaakt voor twee jaar, waardoor vele politieke beslissingen reeds zijn genomen voor 2024.

07.03 Sander Loones (N-VA): *Mevrouw de staatssecretaris, ik dank u om de omzendbrief over de begrotingscontrole te bezorgen. Wij hebben de brief goed ontvangen. Het is ook goed en interessant om te weten dat hij nog moet worden opgesteld voor de begrotingsopmaak 2024.*

Wat mij wel stoort, is dat de regering constant op twee benen danst. U stelt enerzijds dat de regering een begroting heeft afgeklopt voor twee jaar en dat de grote politieke beslissingen al zijn genomen. Anderzijds lezen wij echter voortdurend dat een en ander niet juist is en dat de regering nog extra hervormingen zal doorvoeren boven op de reeds genomen beslissingen.

U kunt natuurlijk maar één verhaal gebruiken. De huidige regering gebruikt ze allebei en spreekt zich daardoor tegen. Ofwel geeft u toe dat de regering niet meer ambitie heeft dan wat al is afgesproken. Dan weten wij dat tenminste, maar dan moet u ook niet doen alsof er nog allerlei zaken zullen worden beslist. U kunt ook toegeven dat de regering heel goed beseft dat zij maar miniem werk heeft geleverd voor de ontwerpbegroting 2023-2024, dat zij heel goed beseft dat het veel meer zal moeten zijn en dat eigenlijk iedereen weet dat het veel meer zal moeten zijn.

Kies dus een narratief, maar dat kan maar een van beide zijn.

Ten tweede is een technische voorbereiding van de begrotingsopmaak 2024 echt niet genoeg. Een en ander zal ook nog op politiek niveau verder moeten worden doorgesproken. Wij verwijzen ter zake naar de uitspraken van Wim Moesen, een absolute begrotingsexpert, die echt vraagt om terug te grijpen naar de cultuur van vroeger, om in de maand juli politiek een en ander al zwaar door te praten binnen de regering, zodat de technici tijdens de zomer kunnen voortwerken aan de voorbereiding van de begrotingsopmaak.

U kent die aanpak heel goed, want het gaat om de aanpak die wij in de Zweedse regering hebben gehanteerd, met de grote zomerakkoorden van toen. Helaas werden zij niet allemaal uitgevoerd. Ik herinner u daarbij aan Kris Peeters. Wij hadden toen echter wel een bepaalde dynamiek. Het zou niet

slecht zijn om naar die dynamiek terug te grijpen.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

08 Vraag van Sander Loones aan Alexia Bertrand (Begroting en Consumentenbescherming) over "De arbeidsmarkthervorming" (55032980C)

08 Question de Sander Loones à Alexia Bertrand (Budget et Protection des consommateurs) sur "La réforme du marché de l'emploi" (55032980C)

08.01 Sander Loones (N-VA): Dat vond ik plezant. Wij hebben heel lang discussies gehad met mevrouw De Bleeker over wat een tewerkstellingsgraad van 80 % precies zou betekenen voor de begroting. Dat betekent enerzijds dat, als er meer mensen werken, men minder uitkeringen moet betalen. Dat betekent anderzijds ook extra inkomsten voor de overheid, omdat meer mensen belastingen betalen. De begroting wint dus twee keer. Men moet minder uitgeven en men krijgt meer inkomsten.

Mevrouw De Bleeker heeft dat keer op keer voor ons becijferd. Zij kwam, na de opstelsom van beide, uit op een opbrengst van 13 à 14 miljard euro. De heer Bouchez heeft bij verschillende gelegenheden echter gezegd dat het 40 miljard euro opbrengt.

Mevrouw de staatssecretaris, hoe zit het precies? Moeten wij mevrouw De Bleeker geloven of de heer Bouchez? Is het 14 miljard euro of 40 miljard euro?

08.02 Staatssecretaris Alexia Bertrand: Mijnheer Loones, ik kan natuurlijk niet in de plaats van de heer Bouchez spreken. Wat ik wel kan doen, is u verwijzen naar de bespreking van de begrotingsopmaak voor 2023. Wij hebben die besprekingen een paar keer gevoerd. Het terugverdieneffect van iemand die aan de slag gaat, wordt geraamd op 28.000 euro op jaarbasis. Dat is in de begrotingsopmaak vastgelegd en bevestigd door het Federaal Planbureau.

Om een tewerkstellingsgraad van 80 % te bereiken, moeten er op basis van de laatste parameters 700.000 mensen extra aan de slag. Dat betekent dat het terugverdieneffect eerder 19,6 miljard euro zal bedragen. Dat is een puur wiskundige berekening.

Het bedrag aan minderuitgaven of werkloosheidsuitkeringen bedraagt ongeveer 40 % van het terugverdieneffect. Het overige deel bestaat uit extra inkomsten voor de sociale zekerheid en de schatkist.

08.03 Sander Loones (N-VA): Kunt u ook dat tweede deel becijferen? Dat is wel belangrijk, want u geeft ons nu opnieuw andere cijfers. Wij hebben altijd gewerkt met de hypothese van mevrouw De Bleeker, die gezegd heeft dat de optelsom – de minderuitgaven door minder uitkeringen en de meerinkomsten door de fiscale inkomsten – uitkomt op een budgettaire impact van 14 miljard euro. U zegt dat het minstens 19,6 miljard euro zal zijn. Dat zijn alleen nog maar de extra inkomsten. Daarbij moeten nog de minderuitgaven komen.

Voor het technische debat zou het goed zijn om die cijfers eens goed uit te puren. Ik zal de vraag opnieuw indienen. Ik houd u ook niet aan de cijfers die vandaag genoemd zijn. Laat ons dat nog eens rustig bekijken. We hebben er allemaal baat bij om dat bedrag precies te kennen.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

09 **Samengevoegde vragen van**

- **Sander Loones aan Alexia Bertrand (Begroting en Consumentenbescherming) over "De budgettaire kosten van de aan Fedasil opgelegde dwangsommen" (55033075C)**
- **Wouter Vermeersch aan Alexia Bertrand (Begroting en Consumentenbescherming) over "De begrotingsimpact van Fedasil" (55034235C)**

09 **Questions jointes de**

- **Sander Loones à Alexia Bertrand (Budget et Protection des consommateurs) sur "Le coût budgétaire des astreintes imposées à Fedasil" (55033075C)**
- **Wouter Vermeersch à Alexia Bertrand (Budget et Protection des consommateurs) sur "L'impact budgétaire de Fedasil" (55034235C)**

09.01 **Sander Loones (N-VA):** De deurwaarder is langsggegaan bij Fedasil en heeft een heleboel materiaal opgeladen. Dat zal vrijdag openbaar verkocht worden. Dat is niet niks. De overheid heeft haar eigen miserie gecreëerd. Gigantische aantallen asielzoekers dienen hier een aanvraag in, terwijl ze dat in andere landen zouden moeten doen. Men heeft daarvoor een beheersstructuur opgezet die er totaal geen is, waardoor nog meer mensen naar België komen om een aanvraag in te dienen, waardoor het volledige systeem in de soep draait. Gezinnen en zelfs kinderen moeten in de winter, in koud weer, op straat slapen. Er worden procedures tegen de overheid ingespannen en rechters, zelfs internationale rechters, leggen dwangsommen op. Dat is een drama voor het migratiebeleid, voor onze samenleving, maar potentieel ook voor de begroting. Ik heb daarom de volgende vragen voor u.

Het Rekenhof is te gast geweest in de subcommissie. Het stelde dat dit een risico van tientallen miljoenen euro was voor de begroting. Vervolgens sprak de minister van Financiën in de plenaire vergadering over een impact van honderden miljoenen euro's voor dwangsommen die betaald zouden moeten worden en die een sneeuwbaaleffect genereren. Vanaf het moment dat die aan de mensen uitgekeerd zouden worden, zullen er nog meer mensen naar België komen en dan zitten we nog meer in de miserie dan vandaag het geval is. Ik vraag u geen oplossing voor het migratiebeleid, dat vragen we aan mevrouw de Moor en misschien ook wel aan Groen en Ecolo, zodat zij consequent zouden zijn met hun betoog, maar ik vraag u wel wat de budgettaire impact is van dit drama. De minister van Financiën sprak over honderden miljoenen euro's op korte termijn, want het gaat om dwangsommen. Hebt u simulaties van de impact daarvan op de begrotingen voor 2023 en 2024?

09.02 **Wouter Vermeersch (VB):** Mevrouw de staatssecretaris, ik heb u hierover al vaak ondervraagd, ook eind vorig jaar. Nadat in de begroting 2022 voor Fedasil in een budget van 679 miljoen euro werd voorzien, worden er ook dit jaar gigantische bedragen uitgetrokken voor de opvang van asielzoekers. Naast de initiële dotatie voor Fedasil van 542 miljoen euro, wordt nog eens 141 miljoen euro aan de kant gezet via de zogenaamde interdepartementale provisie. Na vragen in de commissie is ons uit uw antwoorden duidelijk geworden dat er nog eens in een provisie van 21,2 miljoen euro wordt voorzien onder 'nieuw beleid' voor de opvangcentra in Jabbeke en Glaaien/Glons. Alles opgeteld trekt de federale regering nu al meer dan 700 miljoen euro uit voor asielopvang en dan worden de uitgaven bij de andere departementen nog niet eens meegeteld. Wij stellen met vallen en opstaan die vragen ook aan uw collega's. Een aantal van hen beantwoordt onze vragen maar half, of zelfs niet. Toch proberen wij het volledige bedrag te achterhalen. Al maanden weigert de federale regering echter om duidelijkheid te creëren over de tientallen miljoenen euro's aan dwangsommen die Fedasil en de Belgische Staat boven het hoofd hangen, zoals het Rekenhof hier begin dit jaar in de subcommissie "Rekenhof", waar collega Loones en ikzelf ook deel van uitmaken, heeft bevestigd. De Franstalige rechtbank van eerste aanleg in Brussel heeft in twee beslissingen van 16 januari 2023 toestemming gegeven om een reeks goederen van Fedasil in beslag te nemen en te verkopen, tot de koffiemachine van mevrouw de Moor toe.

Mevrouw de staatssecretaris, volgt u dat dossier? Bent u op de hoogte van de discussie over de dwangsommen en de inbeslagnames? Hebt u de commissie met het Rekenhof hier gevolgd? Bent u op de hoogte van de opmerkingen van het Rekenhof hierover?

Ondertussen werd Fedasil al 7.500 keer veroordeeld. Het valt te vrezen dat de inbeslagname van overheidsmiddelen slechts het begin is van een hele lawine aan juridische acties. Hoewel het opvangbudget van Fedasil dit jaar al werd opgetrokken tot het historisch hoge bedrag van meer dan 700 miljoen euro, denkt u dat de middelen in de begroting 2023 zullen volstaan? Acht u een begrotingsaanpassing nodig dit jaar? We hebben bij uw voorganger gezien dat zij telkens tijdens het

jaar extra budget moest vragen voor Fedasil.

09.03 Staatssecretaris **Alexia Bertrand**: Mevrouw de voorzitter, tot op heden hebben mijn diensten en die van mevrouw de Moor geen analyse ontvangen, aangezien het ging om een mondelinge gedachtewisseling tijdens de subcommissie.

Na de debatten van 10 januari heeft mijn beleidscel contact opgenomen met de beleidscel van mevrouw de Moor om informatie te verkrijgen over de details van het betrokken dossier. De ontvangen informatie is identiek aan degene die in de subcommissie werd uitgewisseld.

Voor meer informatie over dit dossier verwijs ik u graag door naar mijn collega de Moor.

Voor de aan de ministerraad voorgelegde dossiers is een voorafgaand verzoek van begrotingsakkoord nodig. Bij mijn weten heeft mevrouw de Moor geen verzoek om kredieten of enige vorm van aanpassing van de Fedasildotatie als gevolg van deze problematiek ingediend.

09.04 **Wouter Vermeersch** (VB): Bedankt voor uw antwoord, mevrouw de staatssecretaris. U zegt dat er nog geen begrotingsaanpassingen in het vooruitzicht zijn, dat u nog geen vragen hebt ontvangen van mevrouw de Moor. Houd ons zeker op de hoogte, mocht u die wel ontvangen.

Met het historisch hoge opvangbudget van meer dan 700 miljoen euro, de tientallen miljoenen euro's aan dwangsommen en nu ook de inbeslagnames wordt het failliet van het Belgische asielbeleid niet alleen figuurlijk maar ook letterlijk duidelijk.

De resem aan veroordelingen en dwangsommen heeft dan ook slechts één oorzaak: de instroom in dit land is te groot. Door het lakse beleid van de opeenvolgende regeringen wordt het nog meer in de hand gewerkt. In die context is het onbegrijpelijk dat geloofwaardige maatregelen of zelfs eenvoudige voornemens om de instroom te verkleinen en de uitstroom te vergroten, nog steeds uitblijven.

Mevrouw de staatssecretaris, ik raad u trouwens aan om het zeer interessante interview met de verantwoordelijken voor de asielzoekers vanochtend in *De Ochtend* op Radio 1 even te beluisteren. Die man zei vanochtend dat het zeer belangrijk is dat de regeringen in dit land eindelijk eens onderkennen dat er werkelijk een probleem is in dit land, namelijk dat wij een veel grotere instroom hebben, verhoudingsgewijs, dan andere landen. Hij gaf heel duidelijk een vingerwijzing aan alle politieke partijen die deel uitmaken van de meerderheid van alle regeringen. Hij zei dat het probleem eerst en vooral moet worden benoemd, namelijk dat we een grotere instroom hebben dan andere Europese landen, vooraleer we dat kunnen aanpakken.

Dat probleem wordt nog altijd niet benoemd en zolang wij dat niet doen, zult u in uw begroting nog vele honderden miljoenen euro's extra moeten uittrekken voor Fedasil. Ik begrijp dat u wilt dat ik het kort houd, maar over dat thema zal het Vlaams Belang weinig compromissen sluiten.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

10 Questions jointes de

- Marco Van Hees à Alexia Bertrand (Budget et Protection des consommateurs) sur "L'analyse du Bureau du Plan sur l'évolution de la dette publique belge et de l'effort budgétaire" (55033642C)
- Sander Loones à Alexia Bertrand (Budget et Protection des consommateurs) sur "L'incidence des nouvelles règles budgétaires européennes" (55033775C)
- Wouter Vermeersch à Alexia Bertrand (Budget et Protection des consommateurs) sur "Les nouvelles règles budgétaires européennes" (55034335C)

10 Samengevoegde vragen van

- Marco Van Hees aan Alexia Bertrand (Begroting en Consumentenbescherming) over "De analyse van het Planbureau over de evolutie van de staatsschuld en de begrotingsinspanning" (55033642C)
- Sander Loones aan Alexia Bertrand (Begroting en Consumentenbescherming) over "De impact van de nieuwe Europese begrotingsregels" (55033775C)
- Wouter Vermeersch aan Alexia Bertrand (Begroting en Consumentenbescherming) over "De nieuwe Europese begrotingsregels" (55034335C)

10.01 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Madame la secrétaire d'État, en novembre dernier, la Commission européenne a publié sa proposition de réforme du cadre de surveillance budgétaire des États membres. J'avais déjà critiqué le fait que dans ce projet, les sanctions que la Commission peut imposer aux États membres seront moins "nucléaires" mais pourront être plus facilement applicables. Cela renforce le rôle de gendarme budgétaire de la Commission. Cela assouplit sa matraque. Elle sera plus maniable.

Depuis, on dispose d'un nouvel élément puisque le Bureau du Plan a publié son évaluation des répercussions que ces nouvelles règles auraient pour la Belgique. Selon le Bureau du Plan, cette réforme "impliquerait une consolidation budgétaire rapide et d'ampleur considérable et ne serait pas moins exigeante que les règles précédemment en vigueur et suspendues depuis la crise du covid". Il indique en outre que l'effort budgétaire pour la Belgique devrait passer de 3,5 milliards d'euros par an à 5,8 milliards par an pendant quatre ans.

Madame la secrétaire d'Etat, vu que cette réforme n'a pas encore été adoptée et qu'elle doit encore être négociée avec les États membres, quelle est votre position sur cette réforme plus contraignante pour les finances publiques? Le gouvernement va-t-il l'approuver sachant que l'effort budgétaire est plus important et que les sanctions seront plus facilement applicables?

10.02 Sander Loones (N-VA): *De Europese Unie werkt al geruime tijd aan een nieuw Europees begrotingskader voor de lidstaten. Wanneer de ontsnappingsclausule eind dit jaar zou worden opgeheven, bestaat de mogelijkheid dat die nieuwe regels onmiddellijk van kracht zouden zijn.*

Het Federaal Planbureau werd gevraagd om een impactstudie te maken voor wat de nieuwe regels voor België zouden betekenen. Volgens deze studie zou België een budgettaire inspanning van 1% van het bbp per jaar moeten doen, oftewel jaarlijks op zoek gaan naar 5,8 miljard aan besparingen en/of nieuwe inkomsten.

Wat is uw visie op de bevindingen van het rapport? Welke actie zal u ondernemen naar aanleiding van dit rapport? Zal u dit rapport ter sprake brengen op de kern?

Welke conclusies trekt de regering uit het rapport?

Bent u bereid dit rapport te bespreken met de bevoegde commissie?

Heeft u contact gehad over dit rapport met uw collegaminister Vincent Van Peteghem? Zo ja, wat werd precies besproken?

10.03 Wouter Vermeersch (VB): Ik verwijs naar mijn ingediende vraag.

Bij aanvang van de coronacrisis besliste de Europese Commissie om de algemene ontsnappingsclausule te activeren waardoor lidstaten niet langer gebonden waren aan het stabiliteits- en groeipact. Het stabiliteits- en groeipact stelt dat het tekort van eurolanden niet meer dan 3 procent mag bedragen en de staatsschuld niet meer dan 60 procent van het bruto binnenlands product (bbp) mag zijn.

Landen die grote tekorten vertonen kunnen overeenkomstig de buitensporige tekortprocedure (BTP), het zogeheten 'Europees strafbankje', onder verscherpt toezicht worden geplaatst door de Europese Commissie.

Het Federaal Planbureau waarschuwde eind januari dat de nieuwe Europese begrotingsregels, waarvan de grote lijnen al zijn voorgesteld door de Europese Commissie, voor België een sanering van de overheidsfinanciën van 4 procent van het bbp in 4 jaar betekenen, al kan die periode eventueel worden verlengd tot 7 jaar. De nieuwe regels zouden dus niet minder veeleisend zijn dan de vorige, luidt het in een nieuw rapport.

Hoe reageert de staatssecretaris voor Begroting op de nieuwe Europese begrotingsregels en het rapport van het Planbureau?

Op welk tekort voor de gezamenlijke overheid en welke staatsschuld voor de gezamenlijke overheid wil de staatssecretaris afklokken in 2024?

Hoe zal de staatssecretaris voor begroting vermijden dat België op termijn op het 'Europees strafbankje' terecht komt?

10.04 **Alexia Bertrand**, secrétaire d'État: Messieurs, mes services, ainsi que ceux du ministre Van Peteghem, suivent de près les développements relatifs à un nouveau cadre budgétaire européen. Les simulations du Bureau du Plan, de même que celles auxquelles travaille la Commission européenne elle-même, fournissent une contribution précieuse à cet égard.

Cependant, la communication de la Commission européenne de novembre dernier n'est, à ce stade, qu'une communication indiquant la direction souhaitée des éventuelles propositions législatives et dont elle se sert comme base pour les discussions avec les États membres. Nous nous attendons à ce que la Commission présente des propositions législatives concrètes au cours des mois à venir.

Wat essentieel is, is dat de Europese Commissie lessen heeft getrokken uit voorgaande crisissen. De Europese Commissie wil vermijden dat we terugvallen op te complexe regels die procyclisch zijn, met een negatief effect op de groei en de houdbaarheid van de schuld. Ze wil gaan naar regels die focussen op een realistisch, geleidelijk pad naar een duurzame en groeivriendelijke schuldafbouw die ook rekening houdt met landspecifieke uitdagingen. De lidstaten zouden een grotere vrijheid krijgen bij het uittekenen van hun traject. Hierbij zou het ook mogelijk worden om in dialoog afspraken te maken over concrete hervormingen en groeibevorderende, duurzame investeringen en op die manier een langere aanpassingsperiode en dus een geleidelijker aanpassingstraject met de Europese Commissie te onderhandelen. Indien deze ideeën hun weerslag vinden in de wetgevende voorstellen, zal dat een extra reden zijn voor ons land om volop in te zetten op hervormingen. Zeker hervormingen op het vlak van de pensioenen zullen cruciaal zijn voor de houdbaarheid van de publieke financiën, zoals het Federaal Planbureau in zijn studie nog eens aantoont.

De geest van de mededeling van de Europese Commissie vormt een goede basis voor verdere discussies, waaraan België op een constructieve manier bijdraagt. De verdere concrete positionering van ons land zal afhangen van de concrete wetgevende voorstellen.

10.05 **Marco Van Hees** (PVDA-PTB): Madame la secrétaire d'État, je trouve votre réponse un peu facile: circulez, il n'y a rien à voir! Ce n'est pas définitif mais si le Bureau du Plan arrive à faire des projections budgétaires sur base des données de la Commission, c'est que ce n'est pas si vague comme proposition.

Je pense que le gouvernement doit quand même déjà prendre attitude par rapport à ces propositions, ces visions lancées par la Commission, y compris sur la question des sanctions.

Votre réponse est une non-réponse et nous reviendrons sur la question.

10.06 **Sander Loones** (N-VA): Het is een superbelangrijk thema, dus het past eigenlijk niet om het zo snel af te haspelen. We hebben het echter zo moeten doen, gelet op uw agenda en een aantal

prioriteiten.

Ik wil graag twee zaken aanhalen.

Ten eerste levert de Europese Commissie meer af dan een kladje. Het is een zeer concreet voorstel. We hebben daarover hier in de commissie een regeling der werkzaamheden gehad en we hebben toen gevraagd aan het Planbureau om zijn studie hier te komen presenteren. Ze zullen dat ook doen en hierbij bent u ook uitgenodigd. Het is echter niet aan mij om u uit te nodigen, maar nu bent u toch minstens geïnformeerd om deze vergadering met het Planbureau bij te wonen, zodat we daarover met tijd en ruimte kunnen debatteren.

10.07 Wouter Vermeersch (VB): Landen die grote tekorten vertonen, zoals België, vallen natuurlijk onder de procedure bij buitensporige tekorten en dreigen op het Europese strafbankje terecht te komen. Als de plannen zoals de Europese Commissie ze heeft voorgesteld, erdoor komen, zal volgens het Planbureau een sanering nodig zijn van 4 % van het bbp in 4 jaar, al kan die periode verlengd worden tot 7 jaar.

U antwoordt niet op de vraag hoe u erin wilt slagen om dit land van het Europese strafbankje te houden. Ik zou u daarover graag horen, maar u antwoordt er niet op, wellicht omdat u het zelf ook niet weet. De situatie is ondertussen dermate dramatisch aan het worden dat de toestand totaal onhoudbaar is.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

11 **Samengevoegde vragen van**

- Sander Loones aan Alexia Bertrand (Begroting en Consumentenbescherming) over "De hervorming van de fiscaliteit op de energiefactuur" (55034024C)
- Sander Loones aan Vincent Van Peteghem (VEM Financiën, Coördinatie fraudebestrijding en Nationale Loterij) over "De hervorming van de fiscaliteit op de energiefactuur" (55034025C)
- Sander Loones aan Alexia Bertrand (Begroting en Consumentenbescherming) over "De overwinstbelasting" (55034038C)
- Sander Loones aan Alexia Bertrand (Begroting en Consumentenbescherming) over "Het nieuwe energieakkoord en de btw- en accijnshervorming" (55034090C)
- Sander Loones aan Alexia Bertrand (Begroting en Consumentenbescherming) over "De verlenging van het sociaal tarief" (55034093C)
- Wouter Vermeersch aan Alexia Bertrand (Begroting en Consumentenbescherming) over "De budgetneutraliteit van de btw-verlaging en de accijnsverhoging" (55034114C)
- Sander Loones aan Alexia Bertrand (Begroting en Consumentenbescherming) over "De noodzaak om voorzichtig te budgetteren met betrekking tot het energieakkoord" (55034162C)

11 **Questions jointes de**

- Sander Loones à Alexia Bertrand (Budget et Protection des consommateurs) sur "La réforme de la fiscalité sur la facture énergétique" (55034024C)
- Sander Loones à Vincent Van Peteghem (VPM Finances, Coordination lutte contre la fraude et Loterie Nationale) sur "La réforme de la fiscalité sur la facture énergétique" (55034025C)
- Sander Loones à Alexia Bertrand (Budget et Protection des consommateurs) sur "La taxe sur les surprofits" (55034038C)
- Sander Loones à Alexia Bertrand (Budget et Protection des consommateurs) sur "Le nouvel accord énergétique et la réforme de la TVA et des accises" (55034090C)
- Sander Loones à Alexia Bertrand (Budget et Protection des consommateurs) sur "La prolongation du tarif social" (55034093C)
- Wouter Vermeersch à Alexia Bertrand (Budget et Protection des consommateurs) sur "La neutralité budgétaire de la réduction de la TVA et de l'augmentation des accises" (55034114C)
- Sander Loones à Alexia Bertrand (Budget et Protection des consommateurs) sur "La nécessité de faire preuve de prudence dans la budgétisation au niveau de l'accord sur l'énergie" (55034162C)

11.01 Sander Loones (N-VA): Mevrouw de staatssecretaris, ik ben tevreden dat u vanochtend hier beschikbaar bent, des te meer omdat er vannamiddag misschien al wordt gestemd over het

wetsontwerp over de fiscaliteit op de energiefactuur.

Ik hoef hier niet te herhalen wat daarover allemaal al werd gecommuniceerd de afgelopen weken. Mevrouw de staatssecretaris, hebt u, ten eerste, informatie over de cijfers en kunt u die bezorgen aan het Parlement? U beklemtoonde zopas dat de regering beslissingen neemt op basis van accurate informatie.

Wat weten we nu? Er is de becijfering door de FOD Financiën van 29 september 2022. Zult u die bezorgen aan het Parlement? Er was ook een aanvullende cijfernota van de FOD Financiën op 25 oktober. Zult u die ook bezorgen aan het Parlement? Op 25 januari was er de communicatie van de minister van Financiën. Ook de informatie daarover zouden we graag ontvangen. Op 6 februari heeft de regering beslist. Kunt u ons die nota's bezorgen?

Intussen staat het wetsontwerp ter zake op de agenda van de namiddagvergadering. In de regering kan dat pas afgeklopt worden wanneer er daarover een advies is van de Inspectie van Financiën en van Begroting. Ten eerste, kunt u ons beide adviezen en alle achterliggende cijfergegevens bezorgen voor de bespreking in de commissie voor Financiën van deze namiddag?

Die vraag zullen we vanmiddag ook stellen aan de minister van Financiën. Maar het is passend om u als staatssecretaris voor Begroting als eerste de kans te geven om die informatie te bezorgen. Ik kan me eigenlijk ook niet inbeelden dat u die informatie niet zou geven.

Ten tweede heb ik een meer politieke vraag. Vorig weekend gaf u in een interessant interview aan *De Tijd* toe, terecht, dat de begroting nog altijd niet in veilige wateren zit en dat eventuele meevallers in de begroting niet onmiddellijk mogen worden uitgegeven. Er is nog altijd een bijzonder groot begrotingstekort en er moeten dus reserves ingebouwd worden. Verder in het interview verklaart u dat door de toevallige meevaller van de lagere energieprijzen een budgetneutrale oefening kan worden gemaakt. Die uitspraak verbaast mij, zeker in het licht van uw stelling dat men meevallers niet mag aangrijpen om meer uit te geven; die moeten dienen om het tekort te verkleinen.

Het klopt dus niet. Ofwel moeten, zoals u zegt, meevallers ingezet worden om het tekort te verkleinen en dan moeten u en de regering die lijn volgen. Ofwel doet u wat u aanklaagt en geeft u die meevallers onmiddellijk uit. Het kan maar een van de twee zijn. Helaas stel ik vast dat er voor de tweede mogelijkheid gekozen wordt, ook al hoop ik dat het de eerste mogelijkheid wordt, zodat het belang van de begroting iets centraler komt te staan.

11.02 Wouter Vermeersch (VB): Mevrouw de staatssecretaris voor Begroting, volgens u heeft de energiehervorming waarover de regering het eens geraakt is, geen negatieve impact, een thema waarover we al urenlang hebben gediscussieerd. De hele operatie is, zo klonk het in uw persbericht, budgetneutraal te noemen. U concludeerde dat op basis van ramingen van de CREG en van de minister van Financiën. De CREG heeft ondertussen aan de pers echter al laten weten dat de cijfers alleszins niet van de CREG kwamen en die ook niet kan geven, terwijl de minister van Financiën, die aanvankelijk een gat van 761 miljoen euro zag, het nu heeft over een gat van 350 miljoen euro. Kortom, de partijen waarnaar u verwijst, spreken u eigenlijk tegen.

Het is wel duidelijk dat u en de eerste minister, de liberalen dus, blijven vasthouden aan budgetneutraliteit, terwijl iedereen intussen duidelijk inziet dat de hervorming niet budgetneutraal zal zijn. Zeker de socialisten en de groenen in de regering hebben nooit geloofd in budgetneutraliteit. Zij ontkennen die. Cd&v gelooft er evenmin in, want de minister van Financiën had het immers aanvankelijk over een gat van 761 miljoen euro en sinds vorige week over een gat van 350 miljoen euro.

Mevrouw de staatssecretaris, kunt u uw berekeningen inzake de budgetneutraliteit toelichten aan het Parlement? Wilt u de cijfers, die u hebt, eindelijk delen met het Parlement? De pers kreeg ze niet. De CREG ontkent ze. De minister van Financiën spreekt wat u zei tegen.

Geldt uw zogenaamde budgetneutraliteit ook voor het begrotingsjaar 2024? U hanteert immers een heel bijzondere rekenkunde. De btw-verlaging voor 2024 werd aanvankelijk geraamd op 1,7 miljard. Kunt u de berekening van de budgetneutraliteit voor 2024 even toelichten? Bent u bereid die cijfers met het Parlement te delen?

11.03 Staatssecretaris **Alexia Bertrand**: Mijnheer Loones, de regering bereikte op maandag 6 februari inderdaad een akkoord om enerzijds het uitgebreide sociaal tarief uit te faseren en vanaf het vierde kwartaal 2023 een structurele hervorming in werking te laten treden. Anderzijds besliste zij om vanaf 1 april 2023 het btw-tarief permanent te verlagen van 21 % naar 6 %. Daarbij wordt een accijnshervorming ingevoerd om de kosten van de btw-verlaging bij een referentieprijs gelijk aan het gemiddelde niveau in 2021 te compenseren.

Voor het uitgebreide sociaal tarief werd bij de initiële begroting 2023 in 621 miljoen euro voorzien. De geraamde kosten waren gebaseerd op de marktverwachtingen in oktober 2022, toen heel hoge prijzen genoteerd werden op de groothandelsmarkten voor het eerste kwartaal van 2023, maar ook voor de volgende kwartalen. Ter referentie, het ging hierbij wat aardgas betreft om TTF-noteringen van boven de 200 euro per megawattuur.

De definitieve kosten voor het sociaal tarief worden voor het eerste kwartaal van 2023 echter gebaseerd op de noteringen op de groothandelsmarkt in december 2022. De gemiddelde notering op de gasmarkten bedroeg hierbij ongeveer 120 euro per megawattuur. De geactualiseerde kosten, zoals ingeschat door de CREG, bedragen aldus 297 miljoen euro.

Behoudens wijzigingen in het gebruikte volume ten opzichte van wat aangenomen werd, is er aldus een overschot te verwachten ten belope van ongeveer 324 miljoen euro. De kosten voor de uitfasering in het tweede en derde kwartaal werden berekend enerzijds op basis van de verwachte evolutie van de sociale tarieven voor elektriciteit en aardgas in kwestie en anderzijds op basis van de huidige relevante noteringen op de groothandelsmarkten. Die kosten worden geschat op 33,6 miljoen euro, berekend op basis van de ramingen van de CREG inzake de hypothetische handhaving van het uitgebreide sociaal tarief in Q2 2023 en Q3 2023, respectievelijk 63,6 miljoen euro en 24,6 miljoen euro.

De opbrengst van de accijnsverhoging wordt voor 2023 ingeschat op 544 miljoen euro. Hierbij wordt rekening gehouden met de verwachte lagere opbrengst als gevolg van het prijsbeschermingsmechanisme, waardoor bij hoge prijzen de accijnstarieven verlaagd worden. Ook wordt er rekening gehouden met het feit dat wat de rechthebbenden op een sociaal tarief betreft, de accijns pas toegepast wordt vanaf het derde kwartaal 2023. De opbrengst uit de accijnzen ligt, eenmaal in een wet ingeschreven, vast, behoudens wijzigingen in het gebruikte volume.

De geraamde kosten van de btw-verlaging hangen sterk af van het prijsniveau dat gehanteerd wordt. Daarnaast werd de kostprijs voor het eerste kwartaal van 2023 al opgenomen in de basis van de nota van het Monitoringcomité. De initiële begroting hield hier als dusdanig al rekening mee.

Naar aanleiding van de verlaging van de energieprijzen heeft de FOD Financiën een nieuwe raming uitgevoerd van de kosten van de btw-verlaging in het tweede kwartaal van 2023 tot en met het vierde kwartaal van 2023. Bij die raming werd rekening gehouden met toekomstige prijzen op basis van marktverwachtingen, dat wil zeggen noteringen op markten voor levering van energie in de toekomst. De geraamde kosten voor de btw-verlaging in de resterende maanden van 2023 bedragen aldus 893 miljoen euro. Door de btw-verlaging en de accijnshervorming wordt de keuze gemaakt om de opbrengsten van de overheid minder te laten afhangen van de energieprijzen. Er blijft immers nog steeds een btw-tarief van 6 %. De opbrengsten worden vastgehouden op het gemiddelde niveau van 2021, net omdat de opbrengsten uit de accijnzen gebaseerd zijn op het verlies aan btw-inkomsten bij een prijsniveau gelijk aan het gemiddelde niveau in 2021.

Op die manier wordt een katalysatoreffect vermeden, waarbij bij hoge prijzen de uiteindelijke prijs nog verhoogd wordt door de btw. Bij zeer hoge prijzen wordt door het prijsbeschermingsmechanisme ook het resterende katalysatoreffect bij een btw-tarief van 6 % geneutraliseerd.

Laat mij verder nog even terugkomen op de accijnsverlaging toegepast op motorbrandstoffen. Bij de initiële begroting werd rekening gehouden met een kost ten belope van 93 miljoen euro voor benzine. Door een prijsverlaging eind vorig jaar trad het cliquetmechanisme echter in werking, waardoor de accijnzen opnieuw stegen tot het niveau van voor maart 2022. De minderontvangsten ingevolge de accijnsverlaging op motorbrandstoffen, initieel ingeschat op 248 miljoen euro, kunnen dus herzien worden tot 155 miljoen euro.

Wat betreft de overwinstbelasting en de eventueel te herziene opbrengsten hiervan, gaat het om

complexe berekeningen waarbij rekening moet worden gehouden met het aandeel van de elektriciteit die reeds verkocht is voordat het prijsniveau daalde. Een evaluatie van de verwachte opbrengsten van de overwinstbelasting is gepland bij de begrotingscontrole 2023. Hetzelfde geldt voor het klassieke sociaal tarief, waarvan kan worden verwacht dat bij de begrotingscontrole de kosten ervan neerwaarts kunnen worden herzien.

Verder werd er gevraagd naar voorbereidende nota's en adviezen van de Inspectie van Financiën. Aangezien het hier gaat om beleidsvoorbereidende documenten, laat ik het aan de bevoegde ministers over om te beoordelen of en in welke vorm deze aan u zouden kunnen worden overgemaakt. Zoals u weet, heb ik noch toezicht op de CREG, noch op de FOD Financiën.

11.04 Sander Loones (N-VA): Mevrouw de staatssecretaris, het is goed dat u wat in de pers verscheen ook hier in het Parlement vertelt. De cijfers die daar verschenen, zijn nu voor het eerst ook in dit Huis uitgesproken. U weet dat wij voorstander zijn van een andere volgorde, namelijk eerst het Parlement inlichten in plaats van ermee naar de pers te lopen. Het is goed dat u dit nu gedaan heeft. Natuurlijk kadert dit allemaal in de discussie over de vraag of dit nu budgetneutraal is of niet. In alle eerlijkheid, mij boeit dat niet enorm, maar ik weet dat u daar misschien anders over denkt.

Ik stel alleen vast dat er allerlei zaken bij worden gesleurd om te doen alsof het budgetneutraal is. Soit, jullie doen maar.

Wat mij veel meer boeit, is de vraag wat het potentiële budgettaire risico van deze hele hervorming is. Wat zal de impact zijn? Ik vind het jammer dat u voortdurend verwijst naar het feit dat er fiches en ramingen zijn. U zegt dat er complexe berekeningen zijn, maar dat u die niet aan het Parlement kan geven. U zou minstens uw eigen begrotingsadvies kunnen geven. U bent bevoegd voor de administratie Begroting. Dat is dus uw nota. Minstens die nota zou u aan het Parlement kunnen geven, maar zelfs dat doet u niet. U zegt hier wel dat de CREG en de FOD Financiën nota's hebben. U communiceert daar voortdurend over. U geeft ze aan de journalisten, maar niet aan ons. Zelfs uw eigen begrotingsnota geeft u niet aan het Parlement.

Als u zelf parlementslid zou zijn geweest, zou u dat niet hebben geaccepteerd. U bent een zeer voornaam parlementslid geweest, namelijk fractieleider in Brussel, gespecialiseerd in begroting. Ik denk echt niet dat u dit zou hebben geaccepteerd in een dossier met een dermate grote budgettaire impact. Het Parlement is onvoldoende geïnformeerd. Daarom vraag ik u nogmaals of u minstens het advies van uw eigen administratie Begroting onmiddellijk aan het Parlement kunt bezorgen. Blijkbaar moeten we voor de andere adviezen niet bij u zijn. Dan wil ik u ook uitnodigen om daarover niet meer te communiceren. Laat die communicatie maar over aan anderen.

U hebt ook niet geantwoord op de fundamentele vraag wat u precies doet met die budgettaire meevallers. U zegt zelf dat het een meevaller is. U zegt dat de btw-inkomsten sterk afhangen van... Een overschot valt te verwachten als alles meevalt. U zegt bijna letterlijk dat het een meevaller is. In een interview zegt u echter dat we moeten oppassen met meevallers. We moeten die incalculeren en gebruiken om de begroting op orde te brengen. We mogen die middelen niet onmiddellijk uitgeven. U zegt letterlijk: "We maken in dit land vaak de fout dat meevallers direct worden aangegrepen om meer uit te geven." U noemt het een fout om dat te doen. "Ik wil dat idee bestrijden, want het tekort is enorm. De onzekerheid is erg groot."

Ik ben het voor 100 % eens met dat antwoord, maar waarom doet u het dan niet? Als er dan een meevaller is, calculeert u dat allemaal in, hoewel af te wachten valt of de energieprijzen op dit niveau zullen blijven, want experts twijfelen daar blijkbaar aan en u twijfelt er ook zelf aan, zo blijkt uit uw antwoord. Nogmaals, het is van twee zaken één: ofwel bent u de hoeder van de begroting, ofwel bent u de hoeder van de geloofwaardigheid van de premier. We weten sinds enkele maanden dat beide opties niet met elkaar sporen. We zullen dat debat nog wel een aantal keer voeren.

Mevrouw de staatssecretaris, ik zou in ieder geval met het oog op de bespreking in de commissie vanmiddag er nogmaals op willen aandringen om zeker het advies van uw eigen administratie van Begroting onmiddellijk aan het Parlement te bezorgen.

11.05 Wouter Vermeersch (VB): Mevrouw de staatssecretaris, ik vind dit een hallucinant antwoord. Wij krijgen uw berekeningen niet en u blijft dus vasthouden aan die zogenaamde budgetneutraliteit. In alle ernst, ik vroeg mij vanochtend af of u het zou wagen om uw creatieve rekenmethode in deze commissie voor Financiën en Begroting te herhalen. U maakt ons dat natuurlijk niet allemaal wijs. Vriend en vijand kunnen vandaag vaststellen dat u zich bedient van bijzonder creatieve rekenkunde. De discussie ging over de combinatie van de btw-verlaging en de accijnsverhoging. Intussen sleurt u er allerlei zaken bij, cynisch genoeg de zogenaamde 'opbrengsten' van het afpakken van het sociaal tarief van meer dan 400.000 gezinnen en ook het afpakken en afbouwen van die hard bevochten accijnsverlaging aan de pomp. Al die zaken sleurt u erbij om uw rekensom te maken.

De ramingen die u hanteert zijn heel optimistisch. Bijvoorbeeld, de lagere prijzen voor energie zullen natuurlijk ook zorgen voor een lagere overwinstbelasting. U neemt dat effect, dat dan weer negatief is, niet mee in uw berekening. Op die manier kan natuurlijk elke beslissing als budgetneutraal bestempeld worden. Als men er maar voldoende zaken bij sleurt, kan men een rekensom maken die uiteindelijk op nul valt. Of het kan zoals u doet – cynisch, het is bijna komisch: u zegt dat er zelfs een overschot zal zijn van 34 miljoen euro. Dat zei u in de pers.

Uw voorganger, mevrouw De Bleeker, verzette zich duidelijk tegen dergelijke creatieve rekenkunde en al te optimistische scenario's. Dat heeft haar uiteindelijk haar staatssecretarisschap gekost. Ik stel vast dat u lustig meedoet met de rest van de regering en dus meegaat in die misleidende rekenmethode en verbloemde ramingen.

De lamelndige begroting in dit land verdient beter, maar u bent daartoe duidelijk niet bereid.

11.06 Staatssecretaris **Alexia Bertrand**: Mevrouw de voorzitter, mijnheer Loones, u citeerde mij. Ik blijf bij die verklaring: wij geven hier niet meer uit. Er was een notificatie over de btw-verlaging en wij voeren dat gewoon uit.

Ik stel vast dat het gecompenseerd is. De energieprijzen dalen immers, dat weet u ook, de voorschotfacturen zijn ondertussen ook gedaald voor heel wat mensen. Dit maakt deel uit van hetzelfde verhaal, namelijk de daling van de energieprijzen. Het hangt allemaal samen. Het gaat niet over creativiteit of meevallers die ruimte creëren om meer uitgaven te doen. Het is gewoon hetzelfde verhaal. Ik stel alleen maar vast op basis van objectieve cijfers dat het gecompenseerd is.

11.07 **Sander Loones** (N-VA): Mevrouw de staatssecretaris, eigenlijk boeit mij dat niet, er is toch niemand die gelooft dat de maatregel budgetneutraal is. Uiteindelijk zal iedereen bij de begrotingscontrole ook wel zien dat het niet klopt. Dat boeit mij dus niet zozeer.

Het is dan ook jammer dat u nogmaals het woord nam om dat te vertellen en niet om te melden dat u de fiche die de begrotingsadministratie heeft gemaakt aan het Parlement zal bezorgen. Waarom doet u dat niet? Waarom bezorgt u ons ook niet al die andere fiches? U kan hier toch niet stellen dat u de hoeder van de begroting bent en uw riedels over begrotingsneutraliteit aframmelen, maar dan zelfs de fiches niet aan het Parlement bezorgen? Dat gaat toch niet? Als parlements lid zou u dat toch nooit geaccepteerd hebben? Als u het woord neemt, gebruik dat dan alstublieft om te melden dat u ons die informatie alsnog zal bezorgen.

Mevrouw de voorzitter, mevrouw de staatssecretaris, dat gezegd zijnde, is het mogelijk om op behoorlijk korte termijn een volgende vergadering van de commissie voor Begroting in te plannen? Wij weten immers dat er een begrotingscontrole komt in maart-april 2023. Het zou interessant zijn om deze vragen beantwoord te zien vooraleer de begrotingscontrole wordt gestart.

11.08 **Wouter Vermeersch** (VB): Mevrouw de staatssecretaris, u hebt nog gereageerd inzake de budgetneutraliteit. U verwees ook naar de notificatie. Het moet echter voor iedereen in het Parlement duidelijk zijn dat alleen de eerste minister de notificatie heeft geïnterpreteerd als budgetneutraal, hoewel alle coalitiepartners – de socialisten, de groenen en de christendemocraten – de budgetneutraliteit van de notificatie altijd hebben ontkend. Tot vandaag doet de minister van Financiën dat nog steeds. Hij gaf aanvankelijk aan dat de impact 761 miljoen euro zou bedragen. Ondertussen stelt hij dat er een impact van 350 miljoen euro zal zijn.

U bent intussen een trouwe partijsoldaat van Open Vld geworden. U zet uw eerste minister uit de wind. De realiteit is echter dat het voor iedereen die de cijfers bekijkt, of dat al in december 2022 heeft gedaan, duidelijk was dat dit allesbehalve budgetneutraal zou zijn.

Dat was trouwens ook duidelijk voor uw voorganger. Mevrouw De Bleeker heeft de budgetneutraliteit altijd ontkend. Dat heeft haar de kop gekost. Verontschuldig mij voor het woord, maar dat is nu eenmaal het spreekwoord. Het is dus werkelijk hallucinant dat u uw verhaaltje blijft ophangen dat totaal ongeloofwaardig is. Ik stel mij daar dan ook vragen bij. Wanneer u dergelijke rekensommen naar het Parlement brengt en ze hier durft te herhalen, hoe moeten wij u dan geloofwaardig achten wat betreft de begroting? U spiegelt het Parlement immers zaken voor die compleet naast de kwestie zijn.

Het afpakken van het sociaal tarief, het afpakken van de accijnsverlaging aan de pomp en de negatieve effecten zoals de overwinstbelasting die u niet in mindering brengt, dat sleurt u er allemaal bij. Als we de komende maanden op deze manier moeten werken, voorspel ik weinig goeds.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitster**: De staatssecretaris moet nu vertrekken. Voor de vragen die vandaag nog niet beantwoord werden, hebben wij een nieuwe sessie op 28 februari om 14.30 uur.

*La réunion publique de commission est levée à 11 h 09.
De openbare commissievergadering wordt gesloten om 11.09 uur.*